

„Hargitai” a Romániából elsőként leírt új, jó zsír-bontó képességgel rendelkező baktériumtörzs

Tisztító hatású, új baktériumnemzetség

A tudomány számára eddig ismeretlen új baktériumnemzetséget, illetve fajt tenyésztettek ki és azonosítottak erdélyi és budapesti kutatók.

Caenimicrobium hargitense néven elsőként írtak le Romániából a tudományra nézve új baktériumnemzetséget a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (EMTE) mikrobiológusai, együttműködve a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) kutatóival. Az új baktériumnemzetséget Máthé István docens vezetésével tenyésztették ki mikrobiológiai kutatások során. A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem csíkszeredai biomézőnői tanszékén zajló mikrobiológiai kutatások során környezetmérnök szakos hallgatók a tudomány számára eddig ismeretlen, új baktériumnemzetséget, illetve fajt tenyésztettek ki és azonosítottak DNS-vizsgálatok alapján. Az új nemzetség leírásához szükséges széles körű biokémiai, molekuláris biológiai vizsgálatokat Felföldi Tamás (ELTE – Budapest) mikrobiológus irányította, az eredményeket pedig rangos tudomány folyóiratban közölték.

A biomézőnői tanszék tegnapi szerkesztőségünkhez eljuttatott

Az új baktériumnemzetséget Máthé István docens vezetésével tenyésztették ki mikrobiológiai kutatásokkal

közleménye szerint az új baktérium a cekendi hulladéklerakó csurgalékvizéből származik, s a Caenimicrobium hargitense nevet kapta. A nemzetségre vonatkozó első névben a latin „caeni” szó a csurgalékvizes reaktor eseményzapijára utal, ahonnan a baktériumot kitenyésztették, a görög „microbium” szó pedig a magyar mikroorganizmus szó megfelelője. A „hargitense” fajnév a baktérium tágabb származási helyére, a Hargita-hegységre utal. Az izolált baktéri-

umtörzs jó szénhidrát-, fehérje- és zsír-bontó képességgel rendelkezik, így szerepet játszik a csurgalékvíz tisztításában. A Caenimicrobium baktériumnemzetség közeli rokona az Eoetvoesia nemzetség, amely a nevével báró Eötvös Loránd magyar fizikus tiszteletére kapta. Az Eoetvoesia caeni új nemzetséget (és egyben új fajt) szintén eleve szerves reaktorból izolálta és írta le 2014-ben Felföldi Tamás és csapata Magyarországról, erre utal a mindkét em-

lített új baktériumfaj nevében is megjelenő „caeni” szó. Jelenleg világszerte mintegy 14 ezer baktériumfajt tartanak számon, azonban a szakemberek úgy vélik, hogy a Földünkön élő baktériumok döntő többsége (99 százaléka) jelenleg ismeretlen (azaz több mint egymillió faj), és csupán „genetikai ujjlenyomataik” alapján sejtjük ezeknek a mikrobáknak a létezését. Egy baktériumfajt akkor lehet leírni, behatárolni tanulmányozni, ha sikerül laboratóriumi tenyész-

szetben szaporítani, és a gyakorló mikrobiológusok legnagyobb problémája, hogy a baktériumok nagy részét nem sikerül laboratóriumban, úgynevezett táptalajokon szaporítani, nehéz lemásolni a természetes élőhelyükön uralkodó körülményeket. Genetikai vizsgálatok alapján a baktériumok csoportján belül 61 törzset (ún. phylumot) tartanak nyilván, de ezekből csak 29 törzsnél van legalább egy kitenyésztett képviselő, a többi 32 törzs esetében eddig egyetlen baktériumot sem sikerült laboratóriumban szaporítani és vizsgálni. „Ha összehasonlítással kívánunk élni – kisse sarkítva –, ez olyan, mintha a teljes állatvilág ismeretlen lenne az ember számára, hiszen a ma ismert állatok is mintegy három tucat törzsbbe rendszerezhetők” – olvasható a Máthé István docens által jegyzett közleményben. A most ismertett Caenimicrobium hargitense baktériumon kívül Romániából eddig öt új baktériumfajt írtak le: a Haloferax prahovense a Prahova megyei Telega-tóból, a Methanobacterium movilense a Konstanca megyei Movilebarlangból, a Rhodococcus sovatis a szovátai Medvetóból, a Rufibacter quisquiliarum pedig szintén a cekendi csurgalékvizéből származik. Ez utóbbi kettőt szintén a Sapientia EMTE és az ELTE kutatói izolálták és írták le.

KRÓNIKA

A RENDEZVÉNY MÉDIAPARTNERE A KRÓNIKA

Ünnepi kínálat a X. Csíkszeredai Régizenei Nyári Egyetemen

Egyre nagyobb az érdeklődés a régizenei nyári egyetem iránt, amelyet az országban kizárólag a Csíkszeredai Régizene-fesztivál keretében szerveznek. A tizedik alkalommal, július 9–14. között rendezendő nyári egyetemre a hallgatók június 12-ig jelentkezhetnek. Mivel minden mesterkursuson főleg egyéni foglalkozásokat tartanak, ezért korlátozott a résztvevők száma, és a szervezők idén bevezetik az eltérő költségvonzat-

tal járó aktív és passzív hallgatói státust: a jelentkezők eldönthetik, csak megfigyelő résztvevők lesznek, vagy egyéni hangszeres gyakorlatot is igényelnek. Az aktív hallgatók részvételi díja 250 lej, míg a passzívaké 50 lej. A képzések több nyelven zajlanak: magyarul, románul és adott esetben – előadótól függően – angolul, franciául, spanyolul. A nyári egyetem hangszeres kurzusain részt vehet bármely, 10. életévét betöltött hallgató. A kurzu-

sokon való részvételhez zenei előképzettség, illetve hangszeres tapasztalat szükséges. Teljesen kezdők számára a tánc- vagy ének kurzust ajánlanak a szervezők. A jubileumi rendezvény kínálatában a következő képzések szerepelnek: kórus – Ványolós András (Csíkszereda); régizene előadására alkalmazott zenekritika-kurzus – Şorban Elena Maria (Kolozsvar); reneszánsz együttes mesterkursus (főtárgy) – Csörsz Rumen István (Buda-

pest); furulya és fuvola – Széplaki Zoltán (Budapest); barokk hegedű – Vitárius Piroška (Budapest); ének – Palócz Réka (Budapest); ének – Kiss Noémi (Budapest); csembaló – Fülöp Mária (Bázel); lant és gitár – Kónya István (Budapest); viola da gamba és violone – Csata István (Kolozsvar); ütőhangszerek a régizeneben, ütőhangszeres kamarakurzus: zenei játékok, rögtönzés, szólam szerkesztés – Kasza Roland (Budapest); reneszánsz és barokk táncok – Szabó Anikó (Kolozsvar). A nyári egyetem alatt az oktatáson kívül idén is lesznek szakmai előadások. Podor Csaba magyarországi előadóművész Internetes források és digitális eszközök a régizene szolgálatában címmel tart előadást, Sam Chapman svájci lantművész pedig az Alexander-technikát ismerteti meg a hallgatók számára. A romániai előadók közül a lamentációk műfaját Szabó András csíkszeredai zenetanár, a reformáció zenéjét Péter Éva kolozsvári egyetemi előadótanár ecseteli. A szakmai előadásokra nem szükséges előzetes bejelentkezés. A nyári egyetem képzéseinek díját érintő részletesebb információk megtalálhatók a www.regizene.ro honlapon.

Több mint 400 kiló heroint foglaltak le

A bolgár hatóságok 423 kilogramm heroint találtak egy építőanyagokat szállító kamionban a bolgár–román határ Vidin és Calafat közötti átkelőhelyén – közölte tegnap a Mediafax. A Digi24 hírtelevízió beszámolója szerint ez minden idők legnagyobb kábítószerfogása Bulgáriában. A heroint szállító, bolgár teherautó sofőrjét és a rakár tulajdonosát őrizetbe vették a bolgár hatóságok.

Gyergyóiak élménybeszámolója

Ötödik évadjának utolsó estjéhez érkezik a kolozsvári Györkös Mátyás Albert Emlekház Nyitott szemmel című beszélgetéssorozat. A csütörtöki kerakasztal-beszélgetésen részt vesz Csibi Márta, a gyergyószentmiklósi MixFm rádió szerkesztő-műsorvezetője, aki tavaly októberben a Kancsendszöngye lábánál a néhai Erőss Zoltán és Kiss Péter hegymászókat ábrázoló emléktáblát helyezte el. Jelen lesz Bartis Ervin gyergyószárhegyi jogász, humanitárius munkás is, aki Srf Lankán a 2004-es szökőár pusztító következményeinek felszámolásában nyújtott segítő kezét. A 18:30-kor kezdődő esemény házigazdája Lackó Vass Róbert.

A hangszeres tapasztalattal nem rendelkező résztvevőknek tánc- vagy énekkurzust ajánlanak a szervezők

KRÓNIKA